

UCHWAŁA NR XIV/61/16
RADY GMINY BIERZWNIK
z dnia 29 lutego 2016r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1286), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.), uchwala się co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Traci moc uchwała Nr V/14/15 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 26 lutego 2015r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Ireneusz Kregowski

Załącznik
do Uchwały Nr XIV/61/16
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 29 lutego 2016r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
W GMINIE BIERZWNIK
NA ROK 2016**

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Problemów Narkomanii na rok 2015, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2015r., poz. 1286) i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012r., poz. 124 ze zm.). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii należy do zadań własnych gminy. Nadmierne spożywanie alkoholu oraz zażywanie substancji psychoaktywnych stanowi poważny problem, zarówno dla pojedynczych jednostek, jak i ogółu społeczeństwa.

Alkoholizm i narkomania w dzisiejszych czasach, stały się trudnymi problemami społecznymi, które stanowią obecnie duże wyzwanie cywilizacyjne o szerokim zasięgu. Realizacja powyższych zadań opiera się na następujących dokumentach prawnych:

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1286),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2015r. poz. 163 ze zm.),
- Narodowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2016 – 2020,
- Rekomendacje do rozwiązywania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 r.

Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). W szczególności zadania te obejmują:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu – dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Jeżeli na terenie gminy nie ma placówek zakładu leczenia odwykowego, poradni terapeutycznych gmina powinna zapewnić dostęp swoim mieszkańcom do usług najbliższej placówki odwykowej, poradni terapeutycznej i sprawdzić, jakiego typu działania wspierające mogłyby podnieść efektywność usług świadczonych przez ten zakład. Gmina powinna też przekazać środki na zapewnienie właściwych warunków materialnych do prowadzenie terapii poprzez zawarcie porozumienia z organem założycielskim danej placówki.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustanawia w art. 21 ust.2 zasadę dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z przytoczonym przepisem wszelkie odstępstwa od tej zasady mają charakter wyjątkowy i muszą być uregulowane ustawą. Jedynym wyjątkiem od zasady dobrowolności jest instytucja zobowiązana do leczenia odwykowego uregulowana w art. 24 – 36 ustawy. Zgodnie z art. 24 ustawy postępowanie

zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Oznacza to, że sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samostnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz stanowi temu muszą towarzyszyć także określone negatywne zachowania w sferze społecznej.

Zadaniem powołanej gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach działania wynikającego z instytucji prawnej jest podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Zgodnie z ustawą zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają być realizowane na podstawie zapisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jednocześnie omawiana ustawa do zadań własnych gminy wprowadza:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia .

Fundamentalną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym mają do spełnienia gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Są one bowiem organem podejmującym czynności zmieniające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, co oznacza, że kontaktują się z osobami nadużywającymi alkoholu i uzależnionymi, które jednocześnie mogą być sprawcami przemocy oraz z członkami rodzin (ofiarami przemocy).

- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Młodzi ludzie mają tendencje do podejmowania różnorodnych ryzykownych dla zdrowia zachowań (używanie różnych substancji psychoaktywnych, podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych itp.). W związku z tym w profilaktyce tych zachowań rekomendowane jest tworzenie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki) oraz łączenie różnorodnych działań podejmowanych wobec tej populacji. Należy zauważyć, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród dzieci i młodzieży, a piwo najczęściej spożywanym napojem alkoholowym.

Ze względu na różne miejsca, w których prowadzi się działania profilaktyczne, należy wymienić podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych: szkoła, rodzina, społeczność lokalna, globalne środowisko społeczno-kulturowe tworzone za pomocą przekazów kulturowych i medialnych. Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie cztery środowiska.

Jednym z zadań gminy wynikającym z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. W ramach realizacji zajęć sportowych możliwe są wydatki materialne, np. na zakup sprzętu sportowego.

Ważnym elementem na rzecz profilaktyki i zmniejszania zasięgu problemów alkoholowych jest edukacja publiczna społeczności lokalnych, działalność informacyjna.

- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹, 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamacji napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Bierzwnik, a w tym m.in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swymi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nalogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 10 stycznia 2012r. o przeciwdziałaniu narkomanii – przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin obejmujących:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem),
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej. Edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnym dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania, które zawiera Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Problemów Narkomanii na rok 2016 są odzwierciedleniem potrzeb wynikających z:

- a) działań i doświadczeń z lat ubiegłych,
- b) wynikających problemów alkoholowych i narkomanii w społeczności lokalnej,
- c) gminnych zasobów umożliwiających prowadzenie działalności w zakresie zadań nałożonych na gminę ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

ROZDZIAŁ II

CHARAKTERYSTYKA POBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE

Na koniec 31 grudnia 2015 roku w Gminie Bierzwnik zameldowanych było 4911 osób.

W 2015r. świadczeniami z pomocy społecznej (bez względu na ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania) objęto 229 rodzin o liczbie osób 698, co stanowi 14,21% ogółu mieszkańców.

Głównymi powodami przyznawania pomocy była trudna sytuacja życiowa rodzin związana z:

- ubóstwem (dochody poniżej kryterium dochodowego określanego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) - 154 rodzin o licznie osób 479,
- bezrobociem (co najmniej jeden z członków rodziny był osobą bezrobotną) – 153 rodzin o liczbie osób 527,
- niepełnosprawność – 78 rodzin o liczbie osób 221,
- długotrwałą chorobą – 61 rodzin o liczbie osób 160.

Spośród ww. powodów częstym problemem występującym w rodzinie był problem alkoholizmu - 9 rodzin o liczbie osób 29, który negatywnie wpływał na sytuację w rodzinach.

Konsumpcja alkoholu znacznie wpływa na zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne jednostek, rodzin i całego społeczeństwa. Skutki picia alkoholu nie ograniczają się do identyfikowanej mniejszości osób pijących, ale wpływają na całą populację.

Alkohol może wpływać niekorzystnie na liczne aspekty życia osób pijących. Najważniejszymi obszarami życia, na które szkodliwie wpływa alkohol są:

- zdrowie,
- życie rodzinne,
- praca,
- nauka,
- możliwość zatrudnienia i finanse.

Alkohol jest środkiem psychotropowym i jego spożycie może doprowadzić do wielu niebezpieczeństw, w tym uzależnień, które wiążą się ze zwiększonym ryzykiem zachorowalności i umieralności, ryzykiem wypadków oraz szeroko pojętej przemocy i przestępstw.

Narastająca bezsilność wobec braku pracy, pieniędzy, nadużywania alkoholu przez któregoś z członków rodziny, problemów wychowawczych z dziećmi powoduje agresję. Agresja w rodzinie prowadzi bardzo często do przemocy stosowanej wobec członków rodziny a także często do przemocy wśród dzieci i młodzieży w szkołach. Skutki kryzysu w rodzinie najbardziej odczuwają dzieci, które są narażone na przeżywanie doświadczeń powodujących zaburzenia rozwoju.

Zbyt wielu ludzi dorosłych nie zdaje sobie sprawy, jak ich zachowania w stanie nietrzeźwym są krzywdzące dla innych. Wzrosła ilość interwencji przeprowadzonych przez pracowników socjalnych oraz policję w rodzinach z problemem alkoholowym.

Szkody zdrowotne wywoływane alkoholem nie ograniczają się wyłącznie do szkód występujących u osób uzależnionych lecz dotyczą także członków ich rodzin, co przyczynia się do powstania stałych zaburzeń określanymi mianem współuzależnienia:

- nieświadome wspomaganie choroby alkoholowej przez osłonę i ochronę osoby uzależnionej przed konsekwencjami picia,

- koncentracja myśli i działań na osobie uzależnionej i jej picie,
- poczucie bezradności, godzenie się na ponoszenie wysokich kosztów spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- cierpienie i chaos w życiu uczuciowym, niepokój, złość, bezsenność, stany depresyjne, gwałtowne zmiany nastroju prowadzące do sięgania po środki nasenne, uspokajające a czasami także po alkohol,
- zaburzenia psychosomatyczne i nerwice,
- pustka duchowa.

Należy zauważyć, że napoje alkoholowe we wszystkich jego postaciach są bardzo łatwo dostępne i nie ma problemów z jego nabyciem.

Na terenie Gminy Bierzwnik na koniec 2015 roku sprzedaż napojów alkoholowych prowadzono w 23 obiektach, w tym:

- 18 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy),
- 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne).

Na 1 punkt sprzedaży przypadło 214 mieszkańców gminy.

W 2015 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku wpłynęły 22 wnioski o podjęcie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby nadużywające alkoholu .

W 2015 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził procedurę 20 „Niebieskich Kart”, w tym:

- przekazanych przez funkcjonariuszy policji – 5;
- przekazanych przez przedstawicieli pomocy społecznej – 3;
- liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” – 12;
- brak zasadności podejmowanych działań – 1;
- liczba procedur „Niebieskich Kart” w trakcie realizacji na dzień 31 grudnia 2015 roku – 8.

Na terenie gminy brak jest poradni, która zajmowałaby się terapią osób uzależnionych lub współuzależnionych. Najbliższa poradnia zajmująca się leczeniem uzależnień znajduje się w Choszcznie. Od 1 października 2014r. rozpoczął działalność Ośrodek Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszcznie przy ul. Dąbrowszczaków 22, tel. 511 313 151. Ośrodek stanowi podmiot leczniczy, który został wpisany do rejestru Wojewody zachodniopomorskiego. Ośrodek jest placówką leczniczą oferującą świadczenia zdrowotne w zakresie terapii i leczenia uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz współuzależnienia.

Z Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie – Posterunek Policji w Bierzwniku uzyskano informację na temat liczby interwencji domowych, liczby sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu i przewiezionych do policyjnych izb wytrzeźwień, prowadzonych postępowań z art. 207 § 1 k.k., liczby kierowców zatrzymanych pod wpływem alkoholu oraz liczny zatrzymanych małoletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu, z których wynika, że w 2015 r. Policja:

- przeprowadziła 75 interwencji domowych, w trakcie których zatrzymano i doprowadzono w sumie 25 sprawców przemocy do wytrzeźwienia do KPP Choszczno,

- wszczęła łącznie 11 postępowań w sprawie procedury „Niebieskiej Karta”. Umorzone zostały 2 postępowania, natomiast obecnie prowadzonych jest 9 postępowań z 2014 r. i 2 postępowania z 2013 r.,
- wszczęto 7 postępowań przygotowawczych z art. 207 § 1 KK,
- wszczęto 8 postępowań przygotowawczych z art. 190 § 1 KK,
- zatrzymano 7 kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu pojazdy mechaniczne,
- zatrzymano 9 kierowców prowadzących pojazdy mechaniczne wbrew zakazowi sądowemu,
- zatrzymano 1 kierowcę pod wpływem środków odurzających prowadzącego pojazd mechaniczny,
- zatrzymano 38 osób będących w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka prowadzących pojazd nie mechaniczny, w tym:
 - z art. 87 § 1 KW – 3 osoby w stanie powyżej 1° alkoholu;
 - z art. 87 § 1a KW – 32 rowerzystów w stanie nietrzeźwym;
 - z art. 87 § 2 KW – 3 osoby w stanie poniżej 1° alkoholu.

ROZDZIAŁ III

CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bierzwnik na rok 2016 ma na celu:

- przygotowanie młodego pokolenia do zdrowego trzeźwego stylu życia oraz pozbawionego używania substancji psychoaktywnych,
- zmniejszenie skali nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, ograniczenia ich negatywnych skutków,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wczesna profilaktyka i edukacja w zakresie uzależnień,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych osobom pijącym alkohol czy zażywającym substancje psychoaktywne w sposób ryzykowny lub szkodliwy oraz członkom ich rodzin doznającym szkód z tego powodu,
- profilaktykę i edukację w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- wspieranie przedsięwzięć spędzania czasu wolnego i propagowania zdrowego trybu życia wolnego od nałogów u młodych i dorosłych mieszkańców Gminy Bierzwnik w celu ochrony przed marginalizacją społeczną i wykluczeniem społecznym,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- ograniczenie dostępności do alkoholu i substancji psychoaktywnych szczególnie osób młodych,
- eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- promocja zdrowego stylu życia i rozbudzenia wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych zainteresowania różnymi formami aktywności artystycznej, sportowej, kulturalnej jako alternatywę wobec uzależnień, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków, stosowania przemocy oraz innych zjawisk patologicznych, a także kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych,
- ukierunkowanie w szczególności na działania rozwijające u dzieci i młodzieży poczucia społecznego zaangażowania, wrażliwości na potrzeby bliźnich, kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców,

wychowawców i kolegów, wrażliwości na wartości kultury, poszanowanie przyrody, zdobywanie wiedzy, a także na stwarzanie warunków do rozwoju osobistych talentów dzieci i młodzieży.

ROZDZIAŁ IV

ZADANIA WYNIKAJĄCE Z CELÓW GMINNEGO PROGRAMU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Realizatorzy
I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW			
1.	Informowanie osób uzależnionych o istniejących placówkach ambulatoryjnych i ośrodkach terapeutycznych”	W miarę potrzeb – cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku - Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Policja
2.	Pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie na leczenie, edukacja, wspieranie, porady prawne, praca socjalna)	W miarę potrzeb – cały rok	
3.	Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz z biegłymi sądowymi w zakresie uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju leczenia odwykowego	W miarę potrzeb – cały rok	
4.	Prowadzenie dyżurów telefonu zaufania i Punktu Informacyjnego dla Rodzin i Osób dotkniętych problemem uzależnień oraz przemocy w rodzinie - motywowanie do podjęcia leczenia oraz innych działań w celu przezwyciężenia problemu	2 razy w miesiącu od godz. 15:00 do 17:00 telefon zaufania 7:00 – 15:00	
5.	Zakup fachowej literatury, czasopism, ulotek do punktu informacyjnego, Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczącej problemu uzależnień oraz przemocy w rodzinie	W miarę potrzeb	
6.	Kierowanie oraz motywowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy	W miarę potrzeb	
7.	Szkolenia dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemami alkoholowymi, narkomanią, a także w systemie przeciwdziałania przemocy (pracownicy socjalni, oświaty, policji, służby zdrowia, członkowie GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)	W miarę potrzeb	
8.	Pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy domowej	W miarę potrzeb	
9.	Dofinansowanie programów terapii dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnień	W miarę potrzeb	

10.	Wspieranie finansowe realizacji świadczeń zdrowotnych przez Ośrodek Terapii Uzależnień „ZMIANA” w Choszczynie	Styczeń – grudzień	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych
11.	Udzielanie pomocy psychologicznej dla osób i rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie	3 x w m-cu po 2 godz.	Psycholog
II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE I NARKOTYKOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE			
1.	Podjęcie działań interwencyjnych mobilizujących osoby współuzależnione doświadczające przemocy, rodziców i opiekunów dzieci przyjmujących środki chemiczne do podejmowania terapii.	Styczeń - grudzień	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku, - Policja, - Służba Zdrowia, - Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Dyrektorzy Szkół z terenu gminy, - Zespół Interdyscyplinarny
2.	Podjęcie działań zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu poprzez: - przyjmowanie wniosków o wszczęcie postępowania przeciwko osobom nadużywającym alkoholu, - występowanie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji o przeprowadzenie wywiadów na temat nadużywania alkoholu i stosowania przemocy - zapraszanie i przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego - kierowanie na badania wykonywane przez biegłych w celu uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, - kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego, - wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie	Styczeń - grudzień	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku, - Policja, - Służba Zdrowia, - Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Dyrektorzy Szkół z terenu gminy, - Zespół Interdyscyplinarny
3.	Dofinansowywanie prowadzenia zajęć opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Bierzwniku oraz w świetlicach na terenie gminy, a także prowadzenie zajęć programów rozwojowych dla dzieci w tym teatralnych, muzycznych, sportowych, itp.	Styczeń - grudzień	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Ośrodek Kultury w Bierzwniku
4.	Edukacja służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą	Styczeń - grudzień	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku - Policja

5.	Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Cały rok	- Oświata – Dyrektorzy - służba zdrowia - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6.	Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.	Cały rok	- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
7.	Wdrażanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie	Cały rok	
8.	Edukacja w zakresie interdyscyplinarnej współpracy służb	W miarę potrzeb	
9.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Cały rok	
10.	Praca socjalna na rzecz osób i rodzin z problemami alkoholowymi i narkotykowymi.	Cały rok	
III. UDZIELANIE POMOCY SPOŁECZNEJ OSOBOM UZALEŻNIONYM DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I INTEGROWANIE ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM TYCH OSÓB			
1.	Prowadzenie pracy socjalnej	Styczeń - grudzień	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku
2.	Zawieranie kontraktów socjalnych		
3.	Udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych		
IV. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I UDZIELANEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PROBLEMÓW NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PRZEPROWADZENIA POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH			
1.	Wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	Styczeń - grudzień	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku - Dyrektorzy Szkół terenu Gminy - Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Bierzwniku - Straż gminna - Policja - służba zdrowia - Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Koła Gospodyń Wiejskich, - Sołtysi i Rady Sołeckie
2.	Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców i całej społeczności lokalnej w tym promocji zdrowia,		
3.	Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych sportowych, zajęć z zakresu wychowania komunikacyjnego		
4.	Dofinansowanie programów profilaktycznych organizowanych przez szkoły z terenu gminy (konkursy plastyczne		
5.	Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmacnianiu więzi rodzinnych.		
6.	Prowadzenie edukacji społecznej poprzez rozpowszechnianie ulotek wśród mieszkańców Gminy dotyczących ofert pomocy dla członków rodzin z problemami alkoholowymi – udział w kampanii „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Przemoc boli”, „Narkotyki”	Marzec - grudzień	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych

V. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ NARKOMANII			
1.	Współpraca z policją, sądami, kuratorem sądowym, szkołami (nauczyciele, pedagodzy), ośrodkami pomocy społecznej, przychodniami – przekazywanie materiałów edukacyjnych, organizowanie szkoleń itp.	Styczeń - grudzień	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.	Współpraca ze środowiskami kościelnymi poprzez wspólne organizowanie posiłków i festynów promujących zdrowy i trzeźwy styl życia	Styczeń - grudzień	
VI. PODEJMOWANIE INTRWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 13¹ I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO			
1.	Podjęcie akcji kontrolnych przez Zespół Kontrolujący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Styczeń - grudzień	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.	Wykonywanie lustracji oraz wydawanie postanowień o zgodności z punktów sprzedaży z warunkami określonymi w uchwale Rady Gminy.		
VII. ZAPEWNIENIE DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W BIERZWNIKU			
1.	Podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA	Styczeń - grudzień	GKRPA
2.	Wynagrodzenia członków GKRPA		
3.	Zakup materiałów biurowych, znaczków, usług telefonicznych		
4.	Delegacje		

ROZDZIAŁ V

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Każdy z członków GKRPA ma obowiązek uczestnictwa w plenarnym posiedzeniu komisji.
2. Przewodniczącemu i członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia określonego ustawą za udział w każdym posiedzeniu komisji, a także za udział w każdej kontroli placówek sprzedających napoje alkoholowe, jeżeli odbywa się ona w innym dniu niż posiedzenie komisji.
3. Sekretarzowi GKRPA pełniącemu jednocześnie funkcję Pełnomocnika Wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia określonego ustawą.

ROZDZIAŁ VI
ZASADY FINANSOWANIA KOORDYNACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 jest Gmina Bierzwnik.
2. Koordynację i nadzór nad realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 uczestniczy Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz jednostki organizacyjne gminy, instytucje, stowarzyszenia oraz inne podmioty mogące wykonywać zadania Programu.
4. Środki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Ewentualne zwiększenia budżetu w ciągu roku na realizację Programu (większe wpływy od prognozowanych na 2016 r. pochodzących z opłat) będą rozdzielane na poszczególne zadania wynikające z Programu.
6. Za merytoryczną i formalną prawidłowość wydatków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Do obowiązków Sekretarza GKRPA należy: przyjmowanie wniosków o wszczęcie postępowania przeciwko osobom nadużywającym alkoholu, wysyłanie pism o przeprowadzenie wywiadów do Policji i GOPS odnośnie osób uzależnionych na potrzeby GKRPA, przyjmowanie wniosków, podań o dofinansowanie imprez środowiskowych itp., zamawianie teatrzyków profilaktyki, współpraca z Prokuraturą, Sądami odnośnie osób uzależnionych, przygotowanie dokumentów na posiedzenie GKRPA i zawiadamianie członków GKRPA o dacie i godzinie posiedzenia, wzywanie osób uzależnionych na rozmowy motywacyjne.
8. Wnioski i podania o przyznanie środków na realizację zakupów programów profilaktycznych, teatrzyków profilaktycznych, festynów sportowo-rekreacyjnych, imprez środowiskowych, olimpiad, wycieczek z krótkimi elementami profilaktycznymi przyjmowane i rozpatrywane są przez Sekretarza GKRPA. Sekretarz GKRPA informuje na najbliższym posiedzeniu GRKPA o wpływających wnioskach i podaniach o dofinansowanie oraz o przyznanych kwotach dofinansowania.

ROZDZIAŁ VII
ZADANIA I SPRAWY ORGANIZACYJNE GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH

Do zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należy:

- 1) Przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy;
- 2) Wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) Jeżeli osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, uzasadnione jest skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy);
- 4) Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego (art. 26 ust. 3 ustawy), do której należą: opinia wydana przez biegłych, protokół z rozmowy z osobą zgłaszającą do komisji przypadek nadużywania alkoholu, o ile do takiej rozmowy doszło, dokumenty pochodzące z wywiadu środowiskowego, inne informacje w sprawie, takie jak informacje od policji, pedagoga szkolnego i inne. Jeżeli osoba uzależniona nie stawiała się na rozmowę w terminie wyznaczonym przez komisję ani też na badanie przez biegłych, do wniosku należy dołączyć informację o podjętych w tej sprawie czynnościach (ilość i terminy wezwań wraz z informacją o niestawieniu się osoby wzywanej). Wywiad środowiskowy ma prawo przeprowadzić jedynie osoba do tego uprawniona tj. pracownik socjalny;
- 5) Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 24 ust. 3 ustawy);
- 6) Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta, art. 18 ust. 8 ustawy);
- 7) Pisemne powiadamianie Wójta o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach;
- 8) Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy (limit i lokalizacja punktów, w których są sprzedawane i podawane napoje alkoholowe);
- 9) Współpraca z Pełnomocnikiem Wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych odnośnie realizacji zadań gminnego programu;
- 10) Współpraca z policją, GOPS, sądem, szkołami dotycząca prowadzenia Niebieskiej Karty, pomocy informacyjnej oraz realizacji zadań Programu;
- 11) Wspieranie i inicjowanie wszelkich działań profilaktyki zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, narkotyków przez dzieci i młodzież;
- 12) Przygotowanie:
 - projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - planu rocznych wydatków na realizację programu,
 - rocznego sprawozdania z realizacji gminnego programu.

Sprawy organizacyjne

- 1) Terminy posiedzeń komisji ustala się nie częściej niż raz na kwartał, w przypadkach szczególnych komisja może być zwołana w trybie doraźnym.

- 2) Kontrola punktów sprzedających napoje alkoholowe odbywa się w miarę potrzeb na podstawie upoważnienia Wójta Gminy.
- 3) Komisja podejmuje decyzje większością głosów, w przypadku równej ilości głosów decyduje głos Przewodniczącego.
- 4) Wszystkie posiedzenia są protokołowane, do protokołu dołączana jest podpisana lista obecności członków komisji.
- 5) Wynagrodzenie osób prowadzących świetlice opiekuńczo-wychowawcze ustalane jest w oparciu o stawki określone przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 6) Na zewnątrz Komisję reprezentuje Przewodniczący Komisji bądź w jego zastępstwie Sekretarz Komisji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej ul. KRN 16.

**Preliminarz wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016
- zasady finansowania programu**

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2015r., poz. 1286)

Przewidywany plan pozyskania środków z wpłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - 64.000zł, z czego 4.000 zł zostanie przeznaczony na rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią.

Zadanie		Ogółem	
		Alkohol	Narkomania
I	ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOŁU I NARKOTYKÓW	7.850	500
	1. Prowadzenie telefonu zaufania i punktu informacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych 11 m-cy x 4 godz x 50,00 zł obsługującej punkt	2.200	
	2. Dofinansowanie programów terapii dla osób uzależnionych od alkoholu po zakończonych programach psychoterapii uzależnień 5 osób x 240 zł	1.200	
	3. Szkolenia dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemami alkoholowymi, narkomanią, a także w systemie przeciwdziałania przemocy (pracownicy socjalni, oświaty, policji, służby zdrowia, członkowie GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)	2.000	500
	4. Dofinansowanie Ośrodka Terapii Uzależnień „ZMIANA” 4.900 x 0,50 zł	2.450	
II	UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOŁOWE, PROBLEMY NARKOMANII POMOCY PSYCHOSPOŁCZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE	12.945	1.000
	1. Koszty wydawania opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu 3 x 400 zł	1.200	
	2. Przeprowadzenie wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 15 x 25 zł	375	
	3. Dofinansowanie do wynagrodzenia osoby prowadzącej zajęcia z dziećmi i młodzieżą w Gminnym Ośrodku Kultury 1 osoba x 400 zł x 12 m-cy	4.800	
	4. Dofinansowywanie przeprowadzenia zajęć i programów rozwojowych dla dzieci w tym: teatralnych, muzycznych, sportowych, itp. Zakup materiałów doprowadzenia zajęć z dziećmi	1.870	

	5. Zatrudnienie psychologa do pracy z osobami, rodzinami, w których występują problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie	4.700	
III	UDZIELANIE POMOCY SPOŁECZNEJ OSOBOM UZALEŻNIONYM DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I INTEGROWANIE ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM TYCH OSÓB	26.975	2.500
	1. Prowadzenie edukacji społecznej – udział w kampanii „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Przemoc boli”, „Narkotyki” – zakup materiałów profilaktycznych	5.000	1.000
	2. Zakup teatryków profilaktycznych, filmów	4.000	
	3. Dofinansowanie ogólnopolskiego programu „Trzymaj Formę” (zakup nagród)	200	
	4. Dofinansowanie działalności Koła Filatelistyki	300	
	5. Dofinansowanie przedsięwzięć z elementami profilaktyki organizowanych przez Szkoły i GOK dla dzieci i młodzieży: wycieczki, Dzień Dziecka, ferie zimowe, wakacje, itp. – zakup nagród, poczęstunek	3.000	
	6. Dofinansowanie ogólnodostępnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, np. zakup sprzętu sportowego	1.000	
	7. Szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych	1.270	
	8. Dofinansowanie organizowanych przez Szkoły konkursów plastycznych, programów profilaktycznych i innych zajęć z elementami socjoterapii (zakup nagród, materiałów, poczęstunek)	3.000	600
	9. Dofinansowanie działań profilaktycznych w tym imprez środowiskowych z elementami profilaktyki organizowanych na rzecz społeczności lokalnej: • kulturalne • festyny sportowo – rekreacyjno – integracyjne, • spotkania przed wigilijne • święto rodziny, • dni papieskie, • zawody wędkarskie, itp.	9.205	900
IV	DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	16.230	
	1. Wynagrodzenie członków GKRPA i wynagrodzenia Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14.430	
	2. Zakup materiałów biurowych	500	
	3. Zakup znaczków	300	
	4. Zakup usług telefonicznych	500	
	5. Delegacje	500	
RAZEM:		64.000	4.000